

Teachingninja.in

Latest Govt Job updates

Private Job updates

Free Mock tests available

Visit - teachingninja.in

MAH B.Ed CET

Previous Year Paper
2009

बी. एड. सीईटी प्रवेशपूर्व परीक्षा
पेपर जून-२००९

वेळ - ६० मिनीटे

महत्त्वाच्या सूचना

गुण - ५०

- सर्व प्रश्न (५०) सोडविणे आवश्यक असल्याने सर्व प्रश्न आधी वाचून त्यातले काही सोडविण्यासाठी निवडायचे आहे कारणघात वेळ दवडू नका. कोणत्याही प्रश्नाला विकल्प उपलब्ध नाही. सर्व प्रश्नांना सारखेच गुण आहेत.
- एकेक प्रश्न वाचा व त्याचे उत्तर लगेचच तुम्हाला दिलेल्या स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेवर नोंदवा.
- दिलेल्या पर्यायांमधून सर्वाधिक योग्य/अचूक पर्यायाची उत्तर म्हणून निवड करा. त्यानंतर उत्तरपत्रिकेतील लंबवर्तुळात बरोबर उत्तराचे अक्षर लिहिलेले असेल ते लंबवर्तुळ काळ्या (रिफिलच्या) बॉलपॉइंट पेनने पूर्णपणे रंगवा. उदाहरणार्थ, पाहा पुढे चार पर्याय लंबवर्तुळात दाखविले आहेत :

(A) (B) (C) (D)

समजा, बरोबर उत्तराच्या पर्यायाचे अक्षर C आहे तर C लिहिलेले लंबवर्तुळ काळ्या (रिफिलच्या) बॉलपॉइंट पेनने पूर्णपणे रंगवावे लागेल. कसे ते पाहा :

(A) (B) (C) (D)

- एका उत्तरासाठी दोन किंवा अधिक लंबवर्तुळे रंगवू नका. अशी उत्तरे स्वीकारली जाणार नाहीत.
- कोणत्याही परिस्थितीत एकदा नोंदवलेले उत्तर बदलू नका किंवा आधीचे उत्तर खोडू नका.
- ज्या क्रमांकाचा प्रश्न तुम्ही सोडवत आहात त्याच क्रमांकाच्या समोर उत्तरपत्रिकेत तुम्ही तुमचे उत्तर नोंदवत आहात याची खात्री करा.
- जर एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर सूचित नसेल तर तो प्रश्न सोडून द्या आणि पुढे जा. त्यावर वेळ घालवू नका, त्या प्रश्नाचा नंतर विचार करा.
- केवळ यादृच्छिकरीत्या किंवा अंदाजापोटी उत्तरे देण्याचे निक्षून टाळा.

१) गटातील पाहूणा ओळखा.

१) ध्रमणध्वनी २) आंतरजाल ३) दूरध्वनी ४) संगणक

२) एका वर्तुळाकार टेबलाभोवती सहा मुली बसल्या आहेत. सुजाता ही सुनिता आणि सुरेखा यांच्यामध्ये बसली आहे. सुप्रिया ही सुमेधा आणि सुचित्रा यांच्यामध्ये बसली आहे. सुनिता सुमेधाच्या बाजूला बसली आहे तर सुरेखा कोणाच्या मध्ये बसली आहे ?

१) सुमेधा आणि सुप्रिया २) सुजाता आणि सुचित्रा
३) सुनिता आणि सुप्रिया ४) सुजाता आणि सुमेधा

३) पहिल्या जोडीतील संबंध लक्षात घेऊन दुसऱ्या जोडीतील न दिलेला शब्द ओळखा.
डोळा : कॅमेरा :: हृदय : ?

१) वाहक २) टाकी ३) पंप ४) शुद्धिकारक

विद्याभारती

बी.एड. प्रवेश परीक्षा संपूर्ण मार्गदर्शक / 38

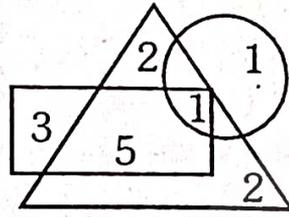
४) राम गोविंदापेक्षा उंच आहे. गोविंदा सचिनपेक्षा उंच आहे. महेश सुरेशपेक्षा उंच आहे. सुरेश गोविंदापेक्षा उंच आहे. तर त्यांच्यातील सर्वात ठेंगणा कोण ?

- १) सुरेश   २) सचिन   ३) महेश   ४) गोविंदा

५) अ, ब, आणि क हे तीन भाऊ आहेत. ड हे ब चे वडील आहेत. ई ही क ची आई आहे. अ ला प आणि फ ही दोन मुले आहेत. फ ही स ची मुलगी आहे तर ई चे स शी नाते काय ?

- १) सून   २) मुलगी   ३) सासू   ४) आई

६) पुढील आकृतीत आयतातील अंक शाळेतील एम.एड.पदवी घेतलेल्या शिक्षकांचे आहेत. वर्तुळातील अंक व्यवसाय मार्गदर्शन कोर्स केलेल्या शिक्षकांचे आहेत व त्रिकोणातील अंक संगणक प्रशिक्षित शिक्षकांचे आहेत. तर एम.एड. झालेले किती शिक्षक संगणक प्रशिक्षित असून व्यवसाय मार्गदर्शन करणारे आहेत ?

- १) 6   २) 8   ३) 2   ४) 1

७) एका सांकेतिक लिपीत 2051389147 म्हणजे TEACHING तर 3851209147 म्हणजे..... ?

- १) CHEATING   २) CHETTING   ३) HATCHING   ४) HEATCHING

८) दिलेल्या शब्दाचे पाण्यातील प्रतिबिंब कसे असेल **SMART** ?

- १) **TRAM2**   २) **2MART**   ३) **2MART**   ४) **TRAMS**

९) एका मैदानात 'A' एका खांबापासून ईशान्येकडे 9 मीटर चालत गेला. 'B' आग्नेयेकडे 12 मीटर चालत गेला तर त्या दोघांमध्ये किती मीटर अंतर आहे ?

- १) 21   २) 18   ३) 15   ४) 12

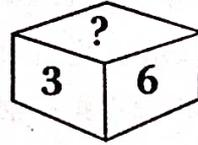
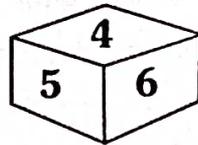
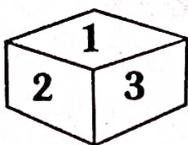
१०) पुढील शृंखला पूर्ण करा. 2,4,8,11,.....37,148

- १) 22   २) 33   ३) 14   ४) 18

११) i) काही कर्मचारी पदवीधर आहे. ii) काही पदवीधर शिक्षक आहेत. यावरून काय निष्कर्ष निघतो ?

- १) काही कर्मचारी शिक्षक आहेत   २) काही शिक्षक पदवीधर आहेत
३) सर्व शिक्षक पदवीधर आहेत   ४) काही पदवीधर कर्मचारी आहेत

१२) खाली एकाच-सोंगटीच्या तीन स्थिती दर्शविण्यात आलेल्या आहेत, तर प्रश्नचिन्हांकित जागी कोणता अंक असेल ?

- १) 1   २) 4   ३) 5   ४) 2

१३) प्रत्येक चिन्हाच्या ठिकाणी येणारी संख्या ओळखा ?

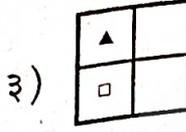
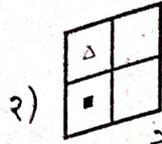
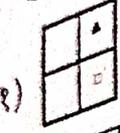
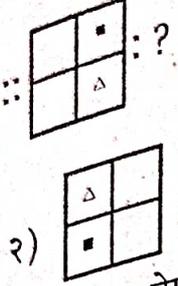
१) 15

२) 37

३) 27

४) 2

१४) पहिल्या दोन संबंधांचा विचार करून तिसऱ्या आकृती संदर्भात येणारी चौथी आकृती कोणती ते आळाखा.

१५) विद्यार्थ्यांच्या एका रांगेत सोहा डावीकडून तेरावी असून हरी उजवीकडून तेरावा आहे. त्यांनी आपापसात जागांची अदलाबदल केल्यावर सोहा डावीकडून सोळावी होते. तर रांगेत एकूण किती विद्यार्थी होते ?

१) 28

२) 29

३) 27

४) 30

१६) गणिताचा शिक्षक म्हणतो, "मूल्यशिक्षण हा माझा विषय नाही", ह्या शिक्षकाचे विधान -----

१) अंशतः चूक आहे

२) पूर्णपणे चूक आहे

३) अंशतः बरोबर आहे

४) पूर्णपणे बरोबर आहे

१७) शाळेची सहल आयोजित करताना अपंग विद्यार्थ्यांच्या संदर्भात तुम्ही कोणत्या धोरणाचा अवलंब कराल?

१) सहलीचे आयोजन न करणे आणि सर्व विद्यार्थ्यांना कारणे सांगणे

२) सहलीचे आयोजन करणे आणि अपंग विद्यार्थ्यांला न यायला सांगणे

३) अपंग विद्यार्थ्यांच्या पालकांना सहलीला सांगून त्याची जबाबदारी घ्यायला सांगणे

४) अपंग विद्यार्थ्यांला स्वतःची जबाबदारी घ्यायला सांगून इतर विद्यार्थ्यांना त्याला सहकार्य करायला सांगणे

१८) यशस्वी शिक्षक होण्यासाठी शिक्षकाची भावनिक बुद्धिमत्ता उच्च असावी कारण -----

१) विद्यार्थी फार भावनिक असतात.

२) हा व्यवसाय मानवीय आंतरक्रियांवर अवलंबून आहे.

३) अध्ययन ही भावनिक प्रक्रिया आहे.

४) अध्यापन ही भावनिक प्रक्रिया आहे.

१९) वर्गात काही विद्यार्थी शिब्या देणे, बेशिस्त वर्तन करणे असे प्रकार असतील तर, तुम्ही -----

१) मुख्याध्यापकांना शाळेतून त्यांची नावे काढून टाकण्यास सांगाल

२) स्वतः त्या विद्यार्थ्यांना शिक्षा कराल

३) वर्गातील इतर विद्यार्थ्यांना त्यांच्याशी संबंध ठेऊ नये असे सांगाल

४) त्या विद्यार्थ्यांना समजावून सुधारणेसाठी उपाययोजना कराल

२०) आजच्या शिक्षणाचा प्रमुख हेतू कोणता ?

- १) विद्यार्थ्यांमधल्या सुप्त गुणांचा विकास साधण्यास त्यांना मदत करणे
- २) योग्य अभ्यासक्रमाची निवड करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करणे
- ३) विद्यार्थ्यांना तंत्रविज्ञान समजण्यासाठी मदत करणे
- ४) विद्यार्थ्यांना अचूक आणि उपयुक्त माहिती पुरविणे

२१) ई-लर्निंग (E-learning) म्हणजे काय ?

- १) शिक्षकाशिवाय अध्ययन
- २) संगणकाद्वारे अध्ययन
- ३) ऑनलाईन अध्ययन
- ४) दूरदर्शनद्वारे अध्ययन

२२) तुमच्या विषयाचा निकाल वाढविण्यासाठी तुम्ही काय कराल ?

- १) अतिरिक्त तासिका घेईन
- २) प्रश्नपत्रिका सोपी काढेन
- ३) अध्यापनातील त्रुटी दूर करेल
- ४) विद्यार्थ्यांना अति महत्त्वाचे प्रश्न देईन

२३) विद्यार्थ्यांमध्ये खेळाची आवड कशी निर्माण कराल ?

- १) विद्यार्थ्यांना खेळाचे महत्त्व पटवाल
- २) विद्यार्थ्यांना खेळाचे महत्त्व पटविणारी फिल्म दाखवाल
- ३) विद्यार्थ्यांना खेळात भाग घेण्याची सक्ती कराल
- ४) स्वतः विद्यार्थ्यांत मिसळून खेळ खेळाल

२४) मानसिक समस्याग्रस्त विद्यार्थी तुम्हाला घरी भेटायला आल्यास, तुम्ही -----

- १) त्याला दुसऱ्या दिवशी शालेय वेळात भेटण्यास सांगाल
- २) घरी न येण्याबद्दल त्याला समज द्याल
- ३) त्याचे म्हणणे ऐकून त्याला धीर द्याल
- ४) त्याला परस्पर समुपदेशकाकडे / डॉक्टरांकडे पाठवाल

२५) स्त्रियांना शिक्षण दिले पाहिजे कारण -----

- १) त्या दुर्बल घटकातील आहेत
- २) त्या माणूस आहेत
- ३) त्या लोकसंख्येच्या 50% इतक्या आहेत
- ४) त्यांच्यासाठी 30% जागा राखीव आहेत

२६) तुम्ही वर्गात विद्यार्थ्यांवर अकारण रागावलात. थोड्या वेळाने तुमच्या लक्षात आले तुम्ही चुकलात. तुम्ही काय कराल ?

- १) विद्यार्थ्यांना विनोद सांगाल
- २) विद्यार्थ्यांची क्षमा मागाल
- ३) वर्गातून बाहेर पडाल
- ४) विद्यार्थ्यांना त्यांच्या जुन्या चुका सांगाल

२७) वर्गातील परिणामकारक संप्रेषणासाठी पुढीलपैकी सर्वात महत्त्वाचे काय ?

- १) विद्यार्थ्यांकडून सतत प्रत्याभरण आणि त्यानुसार योग्य बदल
- २) आधुनिक तंत्रज्ञानाचा भरपूर उपयोग
- ३) कथनात विनोदाचा आणि रंजक उदाहरणांचा उपयोग
- ४) वृत्तपत्रातील अद्यावत माहितीच्या अनुषंगाने चर्चा

२०) शिकेला जायतीला अस देण्यापेक्षा असे कसे भिळवायचे ते शिकवा - ह्या म्हणीचा शिक्षणाच्या
 कोणत्या अर्थ काय ?
 १) विद्यार्थ्यांना माहिती देण्यापेक्षा कारक कौशल्ये शिकवा
 २) विद्यार्थ्यांना साध्यान्न भोजन देण्यापेक्षा व्यावसायिक कौशल्ये शिकवा
 ३) विद्यार्थ्यांना साध्यान्न भोजन देण्यापेक्षा भोजन कसे तयार करावयाचे ते शिकवा
 ४) विद्यार्थ्यांना माहिती देण्यापेक्षा माहिती कशी संपादन करावयाची ते शिकवा

२१) खेळातील जातीयतेचा तुमच्या शाळेला त्रात होत आहे, ह्या समस्येवर मात करण्यासाठी तुमचा मार्ग
 कोणता असेल ?
 १) पोलीस स्टेशनमध्ये तक्रार करणे
 २) फोडा आणि झोडा ह्या धोरणाचा अवलंब करणे
 ३) स्लोखा निर्माण करण्यासाठी उपक्रम आयोजित करणे
 ४) अलिप्त राहणे

२०) खालील कृतींमधून विद्यार्थ्यांना शिक्षकांविषयी वाटणारा आदर व्यक्त होतो. त्यांचा योग्य क्रम लावा.
 i) शिक्षक दिन साजरा करणे
 ii) शिक्षक वर्गात आले की उभे राहणे
 iii) शिक्षकांनी दिलेली सर्व शालेय कामे योग्य वेळेत पूर्ण करणे
 iv) शिक्षकांच्या वाढदिवशी त्यांना शुभेच्छा देणे
 १) i,ii,iii,iv
 २) iii,ii,i,iv
 ३) iv,iii,ii,i
 ४) ii,iii,i,iv

२१) वर्गातील काही विद्यार्थ्यांच्या कौशल्याचा उपयोग शिक्षकांनी त्यांच्या सहाध्यायांना शिकवण्यासाठी
 केला तर याचा अर्थ ----
 १) शिक्षकांनी आपली जबाबदारी टाळली असे समजावे
 २) काही विद्यार्थ्यांना शिक्षक अकारण महत्त्व देत आहेत असे समजावे
 ३) शिक्षक विद्यार्थ्यांमध्ये नेतृत्व गुण विकसित करीत आहेत असे समजावे
 ४) शिक्षक सहाध्यायी अध्यापन तंत्र वापरत आहेत असे समजावे

२२) एखादा नवीन विषय मुख्यध्यापकांनी तुम्हाला शिकवायला दिला तर तुम्ही ----
 १) त्याचा ताबडतोब स्वीकार कराल
 २) त्याला ताबडतोब नकार द्याल
 ३) 'विचार करून सांगतो / सांगते' असे म्हणाल
 ४) विषयाचा तयारीसाठी थोडा वेळ देण्याची विनंती कराल

२३) शाळेच्या विद्यार्थ्यांना परीक्षेतील निबंध चांगले लिहिता यावेत म्हणून तुम्ही ----
 1) त्यांना काही निबंध लिहून द्याल
 2) निबंध लेखनासाठी योग्य अध्यायन पद्धत वापरा
 3) चांगले निबंध पाठ करायला सांगाल
 4) वर्गात निबंध लेखनाचा सराव घ्याल
 १) 2 आणि 4
 २) 1 आणि 2
 ३) 2 आणि 3
 ४) 1 आणि 4

- ३४) विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन पुढील पैकी कोणत्या प्रकारे करण्यास तुम्ही प्राधान्य द्याल ?
- १) पाठ्यपुस्तकातील प्रश्न परीक्षेत विचारणे
  - २) पाठ्यपुस्तकातील प्रश्नांना समांतर प्रश्न विचारणे
  - ३) पाठ्यपुस्तकापेक्षा वेगळे पण अभ्यासक्रमाशी सुसंगत प्रश्न विचारणे
  - ४) काही सोपे आणि काही कठीण प्रश्न विचारणे
- ३५) शाळेत पालक दिन साजरा करण्याचा उद्देश कोणता ?
- १) शिक्षकांची व पालकांची ओळख व्हावी
  - २) मुलांच्या प्रगतीबद्दल पालकांना माहिती द्यावी.
  - ३) मुलांच्या प्रगतीकरिता शिक्षक व पालक यांचे परस्परांना सहकार्य मिळावे
  - ४) पालकांना मुलांचे मनोरंजनाचे कार्यक्रम पाहता यावेत
- ३६) भारताच्या सीमेला ----- देशांच्या सीमा स्पर्श करतात.
- १) सात
  - २) पाच
  - ३) आठ
  - ४) दहा
- ३७) बाल शिक्षणाशी संबंधित व्यक्ती,
- १) ताराबाई मोडक
  - २) अनुताई वाघ
  - ३) गिजुभाई बधेका
  - ४) महर्षी कर्वे
- १) १, २ आणि ४   २) २, ३ आणि ४   ३) १, २, ३ आणि ४   ४) १, २ आणि ३
- ३८) १३ जून २००५ रोजी भारतीय शिक्षणात ----- ही महत्त्वाची घटना घडली.
- १) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम रूपरेषा निर्मिती
  - २) राष्ट्रीय शैक्षणिक आयोगाची स्थापना
  - ३) राष्ट्रीय निवडणूक आयोगाचे पुर्नघटन
  - ४) राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाची स्थापना
- ३९) ८६ व्या घटना दुरुस्तीनुसार ६ ते १४ वयोगटातील बालकांसाठी मोफत व सवलतीचे शिक्षण एक -
--- हक्क आहे.
- १) जन्मसिद्ध
  - २) कायदेशीर
  - ३) शैक्षणिक
  - ४) मूलभूत
- ४०) राष्ट्रीय विज्ञान दिन हा खालीलपैकी कोणत्या शास्त्रज्ञाच्या आदराप्रित्यर्थ साजरा केला जाते ?
- १) डॉ. सी.व्ही. रामन
  - २) डॉ. होमी भाभा
  - ३) आर्यभट्ट
  - ४) डॉ. जगदीशचंद्र बोस
- ४१) सामान्य पिकांसाठी योग्य सुपीक मृदेचा सामू (pH मूल्य) ----- असतो.
- १) ९ ते १०
  - २) ६ ते ७
  - ३) ४
  - ४) ३
- ४२) जहाजे व विमाने यांचे लवलेशही न दिसता पूर्णपणे नष्ट झाली ती गूढ जागा कोणती ?
- १) पनामा कॅनाल रिजन
  - २) डेड सी
  - ३) बरमुडा ट्रॅन्गल
  - ४) बेरिंग स्ट्रेट
- ४३) इंटरनेट म्हणजे काय ?
- १) शैक्षणिक संस्थेतील संगणकाचे नेटवर्क
  - २) जगातील संगणक धारकांना एकमेकांशी आंतरक्रिया करण्यासाठी उपलब्ध सुविधा
  - ३) कोणत्याही संस्थेतील नेटवर्क
  - ४) शैक्षणिक संस्थेअंतर्गत नेटवर्क
- ४४) इस्पितळातील श्वसनासाठीच्या नलिकांमध्ये ----- वायू असतो.
- १) ऑक्सिजन व नायट्रोजन
  - २) ऑक्सिजन व हेलिअम
  - ३) ऑक्सिजन व कार्बनडाय ऑक्साईड
  - ४) शुद्ध ऑक्सिजन

- १५) अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाच्या उद्घाटनापूर्वीचे अध्यक्षपदाचा राजीनामा --- द्याना
- १) शंकर शारडा २) आनंद यादव ३) गंगाधर पानतावणे ४) गंगाधर गाडगीळ
- १६) कुन्नेने कोणते वर्ष आंतरराष्ट्रीय खगोल वर्ष म्हणून जाहीर केले ?
- १) २००६ २) २००७ ३) २००९ ४) २०१०
- १७) मधलवाघाठी लढण्यासाठी ओरिसा सरकारने स्थापन केलेल्या नव्या दलाचे नाव काय ?
- १) ग्रेडाऊंडस् २) एएनएफ ३) कोब्रा ४) २०१०
- १८) सन २०१० वर्ल्ड कप फुटबॉलचे सामने कोठे आयोजित केले आहेत ?
- १) साऊथ आफ्रिका २) झांबीया ३) नामेबीया ४) एसटीएफ
- १९) सहाव्या वेतन आयोगाचे अध्यक्ष ---- आहेत.
- १) न्या. बी. एन. श्रीकृष्ण. २) डॉ. सी. रंगराजन ४) केनिया
- २) प्रा. आर. एच. डोलकिया ४) प्रा. जे. एस. माथुर
- २०) पॅन (PAN) चे विस्तृत रूप कोणते ?
- १) फ्लोनल अकाऊंट नंबर २) प्रोव्हीजनल अकाऊंट नंबर
- ३) प्रायमरी अकाऊंट नंबर ४) परमनंट अकाऊंट नंबर

उत्तर सूची

०१-४	०२-२	०३-३	०४-२	०५-३	०६-४	०७-१
०८-२	०९-३	१०-२	११-३	१२-१	१३-३	१४-३
१५-१	१६-२	१७-४	१८-२	१९-४	२०-१	२१-२
२२-३	२३-४	२४-३	२५-२	२६-२	२७-१	२८-४
२९-३	३०-४	३१-४	३२-१	३३-१	३४-४	३५-३
३६-२	३७-४	३८-४	३९-४	४०-१	४१-२	४२-३
४३-२	४४-४	४५-२	४६-३	४७-३	४८-१	४९-१
५०-४						